

Onderwerp

Varend ontgassen verboden per 1 juli 2024

Kern mededeling:

Op 9 mei heeft gedeputeerde Van Gaal namens het IPO overlegd met minister Harbers, de brancheorganisaties en het bedrijfsleven over een verbod op Varend ontgassen. De minister heeft in dat overleg toegezegd dit verbod in te voeren op 1 juli 2024 en daarover een brief aan de Tweede Kamer gestuurd (zie bijlage). Voor Flevoland betekent dit dat er vanaf 1 juli 2024 een einde zal komen aan het ongecontroleerd uitstoten van giftige gassen op met name het Markermeer

Mededeling:

Gedeputeerde Van Gaal overlegt al langere tijd namens het IPO, samen met de brancheverenigingen en het bedrijfsleven over een zo snel mogelijke invoering van het verbod op Varend Ontgassen. Het varend ontgassen is onwenselijk, per jaar stoten 6500 tankschepen ongecontroleerd giftige gassen uit op de Nederlandse binnenwateren. Vaak blijft er na het lossen van olie- of chemische stoffen uit een tanker nog wat van de lading achter in het schip. Voordat er een nieuwe lading in het schip kan, moet deze overgebleven lading eerst weg. Dit kan op een veilige manier gebeuren bij een ontgassingsinstallatie. Een andere manier is varend ontgassen. Dan blaast de schipper met ventilatoren het ruim en de leidingen droog, zodat de rest van de lading verdampt en in de buitenlucht terecht komt. Maar deze dampen zijn vaak giftig en het is niet goed als ze in de lucht, het water of de grond terechtkomen. Dit kan namelijk schadelijk zijn voor mensen in de buurt, het milieu en de bemanning van het schip.

De invoering van dit verbod hangt al lange tijd af van de instemming van andere (Rijn)landen. Na Duitsland, België, Luxemburg en Nederland, heeft ook Frankrijk dit Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval (CDNI) onlangs geratificeerd. Het laatste land, Zwitserland, is de ratificatieprocedure in april jongstleden gestart. De verwachting is dat Zwitserland voor het eind van het jaar de hele procedure heeft doorlopen en het CDNI verdrag zal ratificeren.

Het ministerie van I en W heeft de inwerkingtreding van het CDNI in Nederland voorbereid. Minister Harbers gaat het proces nu versnellen door de eerste en de tweede tranche samen te voegen en in werking te laten treden per 1 juli 2024. Hij zal hiervoor de Raad van State consulteren en ook de andere landen. Hij doet dat omdat het de wens is van de minister, de Tweede Kamer, het IPO en het bedrijfsleven om te versnellen, vanwege de ongewenste uitstoot van giftige gassen en ook om de aanjagende functie en businesscase voor gecontroleerd ontgassen te versterken.

De minister doet dit vooruitlopend op de afspraken in het CDNI. De minister wil ook internationaal draagvlak voor deze beslissing en zal daarom de deelnemende partijen in het CDNI vragen om tot een gemeenschappelijke verklaring te komen over deze versnelde invoering. Daarbij ook met de aanname meenemend dat in juli 2024 ontgassings- infrastructuur beschikbaar zal zijn voor gecontroleerd ontgassen en de omgevingsdiensten dit goed hebben ingericht.

Het CDNI bestaat uit drie tranches. De minister wil ook de derde tranche liefst zo snel mogelijk invoeren, maar maakt hier pas werk van wanneer er instemming is voor versnelde invoering van de 1^e en de 2^e tranche. Dit zien wij als een goede stapsgewijze invoering, waarbij we snelheid en gecontroleerd invoeren borgen en blijven openstaan voor zo snel mogelijk het hele ongecontroleerd varend ontgassen kunnen realiseren. We verwachten dan ook dat het verbod dat de minister nu vastlegt per 1 juli 2024 ook een vliegwielt zal zijn de aanleg van ontgassingsinstallaties.

Registratienummer

3119090

Datum

17 mei 2023

Afdeling/Bureau

EBES

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Gaal, G. van

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3119090

De minister neem met het verbod het risico dat buitenlandse verladers of andere belanghebbenden niet instemmen met de versnelling; deze zullen zich dan in Nederland aan het NL Scheepsafvalstoffenbesluit moeten houden. Hierbij heeft de minister aangegeven en heeft met de partijen afgesproken dat er vanaf 1 juli 2024 gehandhaafd zal worden door de toezichthouders en IL&T.

Voor Flevoland betekent dit dat varende ontgassen vanaf 1 juli 2024 ook daadwerkelijk verboden zal worden. Met de druk van dit verbod zal er vaart gemaakt worden met het installeren van ontgassingsinstallaties, waardoor de noodzaak voor ontgassen op bijvoorbeeld het Markermeer drastisch zal afnemen. Voor de meest gebruikte stoffen is het dan verboden om ze ongecontroleerd uit te stoten, voor de resterende stoffen zal fase drie van het CDNI zo snel mogelijk worden ingevoerd.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Brief TK	3122054	Ja

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/138628

Bijlage(n)
2

Datum 17 mei 2023
Betreft Stand van zaken varende ontgassen

Geachte voorzitter,

Door middel van deze brief wordt u geïnformeerd over de laatste stand van zaken omtrent het verbod op varende ontgassen en de uitkomsten van het bestuurlijk overleg van 9 mei jl. met het IPO, verladersorganisaties en Koninklijke Binnenvaart Nederland (KBN). Tevens wordt ingegaan op meerdere aangenomen moties inzake dit onderwerp.

Bestuurlijk overleg 9 mei 2023

Op 9 mei jl. heeft wederom een bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Aanwezig waren het IPO, KBN, verladersorganisaties Vemobin en VNCI en de vereniging van tankopslagbedrijven (VOTOB). Dit overleg was een vervolg op het bestuurlijk overleg van 9 februari jl. In het overleg van februari zijn door de aanwezige partijen zienswijzen op het beëindigen van het varende ontgassen uitgewisseld, maar kwam men nog niet nader tot elkaar voor een gedeelde oplossing. Het overleg van 9 mei jl. was een constructief overleg waarin onderstaande zaken aan bod zijn gekomen.

Ratificatie verdragswijziging Frankrijk en Zwitserland

Frankrijk heeft de ratificatieprocedure bijna afgerond. De ratificatieoorkonde dient enkel nog door de Franse ambassadeur te worden gedeponereerd bij de secretaris-generaal van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in Straatsburg. Dit zal op korte termijn plaatsvinden. Daarmee is ratificatie door Frankrijk een feit. Ook over Zwitserland (de laatste Verdragsstaat die nog moet ratificeren) is positief nieuws te melden omtrent de voortgang van de ratificatie. De verwachting is dan ook dat Zwitserland voor het einde van dit jaar de ratificatie heeft afgerond.

Aangepast Scheepsafvalstoffenbesluit

Het varende ontgassen wordt internationaal verboden door middel van een wijziging van het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart (CDNI). De verdragswijziging is reeds internationaal aangenomen¹. Het verbod is inmiddels ook opgenomen in het Nederlandse Scheepsafvalstoffenbesluit (Staatsblad 2020, 170) en ligt klaar om inwerking te treden door middel van een Koninklijk Besluit. Voorwaarde voor inwerkingtreding

¹ CDNI Besluit 2017-I-4

is dat alle zes Verdragsstaten de verdragswijziging hebben geratificeerd. In het rondetafelgesprek van 7 maart jl. hebben de aanwezige deelnemers opgeroepen tot het afkondigen van een nationaal verbod, ongeacht het verloop van de resterende ratificatieprocessen. Volgens de deelnemers zorgt deze stip aan de horizon voor een vliegwieleffect voor de totstandkoming van de benodigde ontgassingsinfrastructuur.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/138628

De oproep voor een nationaal verbod is niet aan dovemansoren gericht, maar tegelijkertijd is het belangrijk om zoveel mogelijk vast te houden aan de inhoud van het CDNI-verdrag, dat met andere lidstaten is afgesproken. Daarom is besloten om het aangepaste Scheepsafvalstoffenbesluit – met daarin het binnen het CDNI afgesproken ontgassingsverbod – in werking te laten treden op 1 juli 2024 of zoveel eerder in het geval de laatste Verdragsstaat de ratificatie heeft afgerond. Vanaf het moment van inwerkingtreding zal de ILT handhaven op dit verbod. De ILT zal hiertoe een handhavingsplan opstellen. De periode tot aan 1 juli 2024 of zoveel eerder (zes maanden na de ratificatie door Zwitserland) moet voor vergunningverleners en de verladers voldoende tijd geven om de benodigde ontgassingsinfrastructuur op orde te krijgen. In het Verdrag is afgesproken dat wijzigingen in het Verdrag in werking treden zes maanden nadat de laatste verdragsstaat geratificeerd heeft. De datum van 1 juli 2024 is zoveel mogelijk in lijn met de verwachte afronding van de ratificatie in Zwitserland waardoor een mogelijke inbreuk op het Verdrag op dit punt naar verwachting minimaal zal zijn. Nederland wacht al lang op een verbod en het tijdig tot stand laten komen van ontgassingsinstallaties is essentieel. Tijdens het bestuurlijk overleg van 9 mei jl. hebben IPO, KBN en de verladersorganisaties hun steun uitgesproken voor dit besluit. Tegelijkertijd wordt van de verladers en de vergunningverleners verwacht dat zij er alles aan zullen doen om binnen de wettelijke mogelijkheden de ontgassingsinfrastructuur van de grond te krijgen.

Gelijktijdige invoering fasen 1 en 2

Onderdeel van het CDNI-verbod op varend ontgassen is een gefaseerde invoering. Verdragsstaten kunnen altijd meer stoffen aan het verbod toevoegen.

- Fase 1: verbod op het ontgassen van benzine, benzeen, aardoliedestillaten en mengsels met meer dan 10% ethanol. Dit zijn de meest vervoerde stoffen. Zie tabel I in bijlage 1 voor een overzicht van de stoffen.
- Fase 2: verbod op het ontgassen van ruwe aardolie, ontvlambare vloeistoffen en koolwaterstoffen met meer dan 10% benzeen. Het verbod op deze stoffen gaat in 2 jaar na de 1^e fase. Zie tabel II in bijlage 1 voor een overzicht van de stoffen.
- Fase 3: verbod op het ontgassen van onder andere aceton, ethanol en methanol. Dit verbod gaat 3 of 4 jaar na fase 1 in. Zie tabel III in bijlage 1 voor een overzicht van de stoffen.

Deze gefaseerde invoering is destijds op verzoek van de internationale organisaties van de verladers en het varend bedrijfsleven in het verbod opgenomen, zodat men voldoende tijd kreeg om zich voor te bereiden. De Nederlandse verladers en KBN hebben een oproep gedaan om het varend ontgassen van de stoffen die zowel onder fase 1 als 2 vallen, gelijktijdig te verbieden. De argumentatie die men daarbij aanhoudt is dat de stoffen die vallen onder fase 1 reeds in grote mate dedicated en/of compatibel worden vervoerd waardoor ontgassen niet meer nodig is. Volgens de verladers zorgt de eerder afgesproken gefaseerde invoering voor een onvoldoende investeringsprikkel om te

komen tot een ontgassingsinfrastructuur. Het gelijktijdig laten ingaan van fase 1 en 2 van het CDNI-verbod betekent dat het Scheepsafvalstoffenbesluit moet worden aangepast en bovendien is dit ook een andere afspraak dan is overeengekomen in het CDNI-verdrag. Er zal dan ook op korte termijn op ministerieel niveau overleg plaatsvinden met de overige Verdragsstaten om te pleiten voor deze samenvoeging, in ieder geval in Nederland. Naast het krijgen van steun van de andere Verdragsstaten is het ook zaak dat het Scheepsafvalstoffenbesluit vanwege dit voornemen wordt gewijzigd. Werkzaamheden hiertoe zijn reeds in gang gezet. Het risico bestaat dat de buitenlandse verladers zich niet kunnen vinden in het loslaten van de eerder afgesproken gefaseerde invoering. Hierin hebben Nederlandse verladersorganisaties een rol, om steun te vergaren bij hun buitenlandse counterparts voor dit voorstel. Dit zal ook behulpzaam zijn om de andere Verdragsstaten te overtuigen.

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/138628

Roadmap beëindigen varend ontgassen

Bovenstaande besluiten en acties dienen een plek te krijgen in de roadmap varend ontgassen. Vorig jaar is getracht te komen tot een roadmap waarin een set afspraken en acties waren opgenomen om het varend ontgassen in aanloop naar het CDNI-verbod reeds te beëindigen. In de Kamerbrief van 8 december 2022² is aangegeven dat ondanks intensief overleg het moeilijk is gebleken om vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid op dit dossier tot consensus te komen over de inhoud van de roadmap. De in deze brief aangekondigde acties zijn belangrijk om die bredere consensus te bereiken. Het constructieve overleg van 9 mei jl. is een sterke indicatie dat partijen nu wel tot een gedragen roadmap komen. Daarom is in het bestuurlijk overleg afgesproken dat de inhoud van de roadmap opnieuw besproken gaat worden in de stuurgroep. In de roadmap worden afspraken en acties opgenomen op het gebied van onder andere vergunningen, totstandkoming ontgassingsinfrastructuur, tijdlijn, rolverdeling en de inzet en doorontwikkeling van suboptimale ontgassingsinstallaties. De roadmap dient voor de zomer klaar te zijn en zal worden vastgesteld in een volgend bestuurlijk overleg.

Moties varend ontgassen

Met deze ingezette acties kan nadere invulling gegeven worden aan de volgende aangenomen moties. De leden Alkaya en Bouchallikh verzoeken de regering om organisaties die op zoek zijn naar financiering voor ontgassingsinstallaties actief te ondersteunen, bijvoorbeeld met advies, bijvoorbeeld op zoek naar bestaande mogelijkheden en bijvoorbeeld cofinanciering.³ In eerdere communicatie richting de Kamer is aangegeven dat de branchevereniging van dampverwerkers een CEF-T subsidieaanvraag heeft ingediend voor diverse studieprojecten ten behoeve van het opzetten van een ontgassingsinfrastructuur.⁴ De aanvraag is door een gespecialiseerd bureau opgesteld. Het ministerie heeft hiertoe een subsidie verleend aan de dampverwerkers en zal gedeeltelijk bijdragen aan de kosten van de uitvoering van het project.

Leden Pouw-Verweij en Van der Plas roepen in hun motie het kabinet op in overleg te gaan met de industrie om te zien welke ruimte nodig is om snel alternatieven te ontwikkelen voor het ontgassen op open water; roept het kabinet op om met de

² Kamerstuk 31409, nr. 375

³ Kamerstuk 31409, nr. 344

⁴ Position paper EVRA t.b.v. rondetafelgesprek Varend ontgassen d.d. 7 maart 2023, kenmerk 2023Z03742

Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), de betrokken overheden en het bedrijfsleven in overleg te gaan om het bedrijfsleven alvorens een algeheel verbod is ingegaan voldoende aanwezige alternatieve ontgassingscapaciteit te laten inzetten.⁵ De afgelopen jaren hebben het ministerie en de ILT veelvuldig overleg gevoerd met allerlei betrokken partijen om te komen tot een voldoende dekkend netwerk van ontgassingsinstallaties. Dit heeft het ministerie gedaan in de taskforce en nu in de stuurgroep. Met het creëren van een terugkerend bestuurlijk overleg wordt een extra impuls en dimensie aan deze overleggen gegeven door op bestuurlijk niveau de nodige spijkers met koppen te slaan en als escalatiemiddel te dienen wanneer nodig.

Ik beschouw de moties van de leden Alkaya en Bouchallikh en Pouw-Verweij en Van der Plas hierbij dan ook als afgedaan.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/138628

⁵ Kamerstuk 31409, nr. 393